

BANK SPÓŁDZIELCZY W ŻORACH

**Informacja o charakterze
jakościowym i ilościowym
dotycząca adekwatności
kapitałowej Banku
Spółdzielczego w Żorach
za 2022 rok**

BANK SPÓŁDZIELCZY W ŻORACH

44-240 Żory; ul. Męczenników Oświęcimskich 28

Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS

KRS: 0000117790 NIP: 6510004632

tel./fax.: (032) 43 42 725, 43 43 405 www.bszory.pl e-mail: sekretariat@bszory.pl

1. Wstęp

„Informacja o charakterze jakościowym i ilościowym dotycząca adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Żorach” to dokument przygotowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych, zwanym dalej „Rozporządzeniem CRR” oraz związanymi z nim Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi oraz aktami wykonawczymi. Przedmiotowy raport zawiera również informacje wymagane Ustawą Prawo bankowe oraz Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, uwzględnia także wytyczne wynikające z rekomendacji wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF).

Wymogi dotyczące ujawniania informacji na mocy Części Ósmej Rozporządzenia CRR zostały wskazane w art. 431 – 455 Rozporządzenia CRR, niemniej jednak Bank, który został uznany za małą i niezłożoną instytucję na mocy uchwały KNF nr 178/2021 z dnia 14 maja 2021 r. i który jest instytucją nienotowaną, na podstawie zastosowanego odstępstwa z art. 433b ust. 2 Rozporządzenia CRR ujawnia informacje w uproszczonym zakresie.

Mając na względzie spełnienie powyższego wymogu Bank stosuje jednolite formaty ujawnień wskazane w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (EU) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do publicznego ujawniania przez instytucje informacji, o których mowa w części ósmej tytułu II i III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanym dalej „Rozporządzeniem 2021/637”. Przygotowany dokument jest zatwierdzany przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku, przed publikacją jest także przedmiotem wewnętrznej weryfikacji przeprowadzonej przez Stanowisko ds. zgodności.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie zostały przygotowane w oparciu o dane na dzień 31 grudnia 2022 roku, bądź też okresu 12 miesięcy i zostały opublikowane na podstawie przepisów i regulacji obowiązujących na koniec 2022 roku. Przedmiotowy raport podlega publikacji na stronie internetowej Banku.

2. Informacje ogólne

Na podstawie art. 19 Rozporządzenia 2021/637 Bank informuje, że:

1. Nazwa podmiotu: Bank Spółdzielczy w Żorach
2. Kod LEI Banku: 259400678FPP4F155142
3. Dane ilościowe ujawnione w niniejszym Raporcie prezentowane są w walucie PLN, a w niektórych przypadkach w tysiącach złotych. Dane ilościowe ujawniane w formie odsetka wyrażone zostały zgodnie z jednostką, z zastosowaniem minimalnej dokładności odpowiadającej czwartemu miejscu po przecinku (ewentualnie w formie umożliwiającej jej łatwe ustalenie);

4. Bank Spółdzielczy w Żorach stosuje Polskie Standardy Rachunkowości;
5. Bank nie jest członkiem Grupy Kapitałowej.
6. Bank Spółdzielczy w Żorach jest spółdzielnią działającą przede wszystkim na podstawie:
 - Ustawy z dnia 16 września 1982 r. (ze zmianami) Prawo spółdzielcze,
 - Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. (ze zmianami) Prawo bankowe,
 - Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. (ze zmianami) o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,

Bank jest instytucją kredytową w rozumieniu przepisów Rozporządzenia CRR. Bank posiada Statut Banku Spółdzielczego w Żorach, który określa podstawy prawne jego działalności i jest podstawowym aktem regulującym strukturę organizacyjną, sposób działania oraz zadania. Bank został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000117790. Bank posiada REGON o numerze: 000496857 i NIP o numerze: 6510004632.

W 2022 roku Bank prowadził swoją działalność w następujących placówkach:

- Centrali oraz Oddziale w Żorach, zlokalizowane w tym samym budynku na ul. Męczenników Oświęcimskich 28 w Żorach,
- Oddziale zlokalizowanym w Suszcu na ul. Świętego Jana 23,
- Punkcie Obsługi Klienta na os. Powstańców Śląskich PU-7,
- do 30 kwietnia 2022 roku działalność prowadzono również w Punkcie Obsługi Klienta zlokalizowanym w Rybniku na ul. 3 Maja 31.

Bank jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. mieszczącym się w Warszawie przy ul. Grzybowskiej 81 i działa na terenie całego województwa śląskiego. Bank jest również uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Bank Spółdzielczy, działając w interesie swoich członków, prowadzi działalność bankową na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną.

Organami Banku są:

- 1) Zebranie Przedstawicieli,
- 2) Rada Nadzorcza,
- 3) Zarząd,
- 4) Zebrania Grup Członkowskich

Skład Rady Nadzorczej według stanu na 31.12.2022 roku:

- 1) Jerzy Herrmann – Przewodniczący,
- 2) Bogusław Kaczmarczyk – Zastępca Przewodniczącego,
- 3) Anna Kuczera – Sekretarz,
- 4) Mocko Felicjan,
- 5) Paweł Kościelny,
- 6) Teresa Wuwer,
- 7) Alicja Szafarczyk,
- 8) Danuta Golda,
- 9) Bronisława Jabłonka.

Skład Zarządu wg stanu na 31.12.2022 roku:

- 1) Wacław Tomecki - Prezes Zarządu,
- 2) Bożena Talik – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zbigniew Ciszek – Wiceprezes Zarządu.

Zgodnie ze Statutem Banku ma on możliwość realizowania następujących czynności:

I. czynności bankowe:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2) prowadzenie rachunków bankowych,
- 3) udzielanie kredytów,
- 4) udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych,
- 4a) emitowanie bankowych papierów wartościowych
- 5) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 6) udzielanie pożyczek pieniężnych,
- 7) operacje czekowe i wekslowe,
- 8) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 9) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych
- 10) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- 11) udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- 12) prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych
- 13) pośredniczenie w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym. Przekazy pieniężne dokonywane są za pośrednictwem Banku Zrzeszającego

II. inne czynności:

- 1) obejmuje lub nabywa akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- 2) dokonuje obrotu papierami wartościowymi,
- 3) dokonuje, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- 4) nabywa i zbywa nieruchomości,
- 5) świadczy usługi konsultacyjno-doradcze w sprawach finansowych,
- 5a) wydaje środki identyfikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów o usł. zaufania,
- 6) świadczy usługi finansowe w zakresie pośrednictwa przy zawieraniu umów ubezpieczeniowych jako agent ubezpieczeniowy.

III. czynności związane ze świadczeniami przyznawanymi na podstawie przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Cele, strategie lub polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Bank ujawnia informacje o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz informacje podlegające ogłoszeniu. Zakres ogłaszanych informacji obejmuje:

- wymogi określone w Rozporządzeniu CRR wobec Banku jako instytucji małej i niezłożonej (nienotowanej) w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 145 Rozporządzenia CRR,
- w zakresie ujawniania informacji przewidzianych w Prawie bankowym (art. 111a ust. 4), Bank raz do roku ogłasza: opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, informację o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń, a także informację o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Prawa bankowego,
- informacje dotyczące ryzyka operacyjnego określone w Rekomendacji M (rekomendacja 17),
- informacje dotyczące ryzyka płynności wynikające z Rekomendacji P (rekomendacja 18),
- informacje na temat sposobu zarządzania istotnymi konfliktami interesów, zgodnie z wymaganiami Rekomendacji Z (rekomendacja 13.6).

3.1. Podstawowe wskaźniki ilościowe podlegające ujawnieniu:

EU KM1 – najważniejsze wskaźniki

		a	e
		31.12.2021	31.12.2022
	Dostępne fundusze własne (kwoty)		
1	Kapitał podstawowy Tier I	12 497	12 909
2	Kapitał Tier I	12 497	12 909
3	Łączny kapitał	12 737	13 269
	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem		
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	62 317	66 691
	Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	16,86%	19,36%
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	16,86%	19,36%
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,18%	19,90%
	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		

EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	0,00%	0,00%
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,0000	0,0000
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	0,0000	0,0000
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,00%	8,00%
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,50%	2,50%
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	0,00%	0,00%
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	0,00%	0,00%
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	0,00%	0,00%
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0,00%	0,00%
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0,00%	0,00%
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,50%	2,50%
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,50%	10,50%
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,86%	11,36%
Wskaźnik dźwigni			
13	Miara ekspozycji całkowitej	213 591	203 703
14	Wskaźnik dźwigni (%)	5,85%	5,99%
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	0,00%	0,00%
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,0000	0,0000
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	0,00%	0,00%
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	0,00%	0,00%
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00%	3,00%
Wskaźnik pokrycia wpływów netto			
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	65 909	54 726
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	38 212	34 517
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	11 198	15 134
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	27 014	19 383

17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	243,98%	282,35%
	Wskaźnik stabilnego finansowania netto		
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	164 194	157 725
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	93 849	88 200
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	175,00%	178,83%

3.2. Opis procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Zgodnie z obowiązującą na koniec 2022 roku Strategią zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Żorach, podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. Przedmiotowy dokument określa:

1. Istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku,
2. Rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem,
3. Zasady zarządzania ryzykiem,
4. Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem, wynikające m.in. z dostosowania do Umowy Kapitałowej.
5. Zasady kontroli wewnętrznej i audytu

W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ponadto ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
2. Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
3. Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
4. Szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
5. Analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi,
6. Uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych,
7. Agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
8. Raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej,
9. Audyt skuteczności zarządzania ryzykami w Banku,
10. Wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.
11. Wdrożenie w Banku odpowiedniej kultury zarządzania ryzykiem.

Bank uznaje za istotne następujące ryzyka:

1. Ryzyko kredytowe, w tym również rezydualne, ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, detalicznych ekspozycji kredytowych, koncentracji zaangażowań
2. Ryzyko płynności,
3. Ryzyko stopy procentowej,
4. Ryzyko kapitałowe,
5. Ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności,
6. Ryzyko walutowe,
7. Ryzyko biznesowe
8. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Bank raz w roku dokonuje identyfikacji i analizy innych obszarów ryzyka towarzyszącego jego działalności w oparciu o „Instrukcję oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Żorach” oraz „Instrukcję kryteria uznawania ryzyk za istotne w Banku Spółdzielczym w Żorach”. W przypadku gdy Bank zidentyfikuje ryzyko jako istotne, wdraża pisemne procedury zarządzania nim, w szczególności zasady polityki i instrukcje oraz dokonuje alokacji kapitału.

Usprawnieniu procesu zarządzania ryzykiem mają również sprzyjać wyznaczone limity ograniczające dane ryzyko istotne, a także przeprowadzanie testów warunków skrajnych. Ryzyko zostaje objęte obowiązującym w Banku systemem informacji zarządczej (raportowania) oraz kontrolą wewnętrzną.

W ramach obszarów ryzyka uznanych za istotne Bank wyznaczył cele strategiczne, które obejmują:

1) W zakresie ryzyka kredytowego i koncentracji:

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 3) działania organizacyjno-proceduralne.
- 4) W obszarze ryzyka rezydualnego Bank wprowadza pisemne zasady i procedury zarządzania ryzykiem w związku z mniejszą niż założona przez Bank skuteczność stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego

Mając na względzie skuteczne zarządzanie ryzykiem kredytowym oraz koncentracji Bank prowadzi działalność na ograniczonym terenie, określonym w Statucie, a zatwierdzonym przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, produktów itp. (dywersyfikacja portfela)

Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka

Podstawowymi celami Polityki zarządzania ryzykiem kredytowym są:

- 1) poprawa jakości oraz struktury portfela kredytowego, polegająca na:
 - a) zmniejszeniu jednostkowych ekspozycji i zwiększeniu dywersyfikacji ryzyka kredytowego koncentracji,
 - b) zwiększeniu obliża kredytowego, w szczególności w obszarze sektora niefinansowego (kredytów konsumpcyjnych),
 - c) udzielanie kredytów JST,
 - d) skróceniu średniego terminu wymagalności portfela kredytowego,
 - e) wzroście zaangażowania Banku w konsorcja bankowe,
 - f) objęcie szczególnym nadzorem i wzmożonym monitoringiem wyselekcjonowanych ekspozycji, kwalifikowanych do dużych zaangażowań;
- 2) systematyczne obniżanie poziomu udziału należności zagrożonych w portfelu kredytowym;
- 3) zwiększenie efektywności działań w obszarze restrukturyzacji i windykacji;
- 4) adekwatne i skuteczne ograniczanie ryzyka kredytowego, co ma pozytywnie wpłynąć na utrzymanie łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie nie niższym niż 13,25%.

Bank zarządza również ryzykiem kredytowym w bardziej szczegółowym zakresie, czego wyrazem jest m. in. przyjęcie polityk regulujących wydzielone obszary ryzyka kredytowego.

Podstawowym celem Polityki zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w długoterminowej perspektywie, z uwzględnieniem różnic wynikających z charakterystyki finansowanego podmiotu oraz charakterystyki nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia.

Podstawowym celem Polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych jest zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w obszarze detalicznych ekspozycji kredytowych w długoterminowej perspektywie, z uwzględnieniem wrażliwości na zmiany warunków otoczenia oraz oddziaływania na poziom ryzyka, poprzez właściwy dobór klientów.

Podstawowe cele wynikające z Polityki zarządzania ryzykiem koncentracji obejmują między innymi:

- 1) dążenie do poprawy wskaźników koncentracji w celu utrzymywania ich na poziomie nie przekraczającym ustalonych limitów;
- 2) utrzymanie dotychczasowego profilu ryzyka koncentracji;
- 3) prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka koncentracji w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami.
- 4) wyznaczenie limitów uniemożliwiających zaangażowanie się banku powyżej akceptowanego poziomu ryzyka.

Realizacja celów w obszarze portfela kredytowego Banku będzie w znacznej mierze uzależniona od tempa i zakresu poprawy koniunktury w polskiej gospodarce oraz u głównych partnerów handlowych Polski w strefie euro. Dotyczy to zarówno sfery bankowości instytucjonalnej jak i detalicznej. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na jakość portfela kredytowego Banku będzie umiejętność i zdolność do absorpcji napływających funduszy

europiejskich przez podmioty krajowe. Także poprawa sytuacji na rynku pracy będzie miała znaczenie dla budowy poprawnego portfela zaangażowań detalicznych Banku

Bank zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych.

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości. Jakość zaproponowanych zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, dostępu do zabezpieczenia oraz ich wpływu na wysokość ewentualnie tworzonych rezerw celowych. Ustanawiane zabezpieczenia korespondują z poziomem ryzyka, związanego z ekspozycją kredytową. Umowy dotyczące zabezpieczeń ekspozycji kredytowych podlegają monitorowaniu pod kątem ekonomicznym i prawnym. Przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia stosuje się zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Prawne zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi potencjalne wtórne źródło spłaty jej wierzytelności. Z tego względu wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń jest systematycznie aktualizowana przez pracowników Banku, w ramach prowadzonego monitoringu. Oceniając przedmiot zabezpieczenia Bank uwzględnia wartość zabezpieczenia możliwą do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego, biorąc pod uwagę ograniczenia prawne, ekonomiczne oraz inne mogące wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się Banku.

Zgodnie z postanowieniami Rekomendacji S Komisji Nadzoru Finansowego podstawowym miernikiem adekwatności zabezpieczenia wykorzystywanym przez Bank jest wskaźnik LtV. W przedmiotowym zakresie przyjęto maksymalny poziom LtV, zarówno na etapie udzielania ekspozycji kredytowej, jak i w całym okresie kredytowania. Wskaźniki te ustalono w wysokości zgodnej z Rekomendacją S.

2) W zakresie ryzyka płynności:

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
- 3) utrzymanie miar płynności,
- 4) utrzymanie bufora płynności,
- 5) działanie w ramach Sytemu Ochrony Instytucjonalnej.

Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w oparciu o „Politykę zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Żorach” i „Instrukcję zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Żorach”, która zawiera awaryjny plan utrzymania płynności. Bank dąży do pełnego zabezpieczenia jego płynności przez odpowiednie zarządzanie aktywami i pasywami, minimalizację ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych przy równoczesnym zapewnieniu właściwych interesów klientów.

Podstawowe kierunki działań w obszarze ryzyka płynności to:

1. zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
2. podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
3. utrzymanie miar płynności,
4. utrzymanie bufora płynności,
5. działanie w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej.

Na odpowiednią strukturę aktywów wpływ mają:

1. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku, w tym zarządzanie płynnością śróddzienną.
2. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.
3. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:
 - a) płynności,
 - b) bezpieczeństwa,
 - c) rentowności.
4. Bank zarządza także płynnością długoterminową, w związku z tym badana jest struktura pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych. W Banku obowiązują limity tych zaangażowań, zgodnie z Instrukcją.

Na budowę stabilnej bazy depozytowej wpływ mają następujące kwestie:

1. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty sektora niefinansowego i budżetowego.
2. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności.
3. Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty.

Utrzymanie miar płynności, bufora płynności oraz działanie w ramach SOZ BPS:

1. Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych.
2. Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie

kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.

3. Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.
4. Bank systematycznie bada i przestrzega miar płynności.
5. Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące, lokaty terminowe i bony pieniężne, obligacje skarbowe które charakteryzują się wysoką płynnością oraz depozyt obowiązkowy zabezpieczający płynność w systemie ochrony zrzeszenia. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankami spółdzielczymi oraz Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.
6. Bank uczestniczy w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS, co ma korzystny wpływ na utrzymanie miar płynności.

Bank w ramach „Polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Żorach” przyjął także Politykę depozytową. Jej celem jest określenie stabilnych i kluczowych źródeł finansowania oraz możliwości ich pozyskania. W perspektywie długoterminowej prowadzi to do budowania stabilnej bazy depozytowej. Bank kładzie także nacisk na odpowiednią dywersyfikację źródeł finansowania. Przedmiotowa polityka określa również techniki wykorzystywane przez Bank służące ograniczaniu ryzyka płynności.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności. Testy polegają na przeprowadzaniu analiz scenariuszowych dla różnego rodzaju krótkoterminowych i utrzymujących się w czasie zarówno wewnętrznych jak i systemowych warunków skrajnych (oddzielnie jak i również łącznie). Wyniki testów służą w podejmowaniu decyzji w bieżącym zarządzaniu Bankiem, a także są wykorzystywane w budowaniu planów awaryjnych.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank sporządza sprawozdania i analizy. Ich zakres, częstotliwość oraz odbiorców określa „Instrukcja sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Żorach”. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych.

Dodatkowo w każdym dniu roboczym dokonuje się kalkulacji nadzorczych miar płynności, w oparciu o program AS (Analizy i Sprawozdania). Ich wyniki na dzień 31.12.2022 r. prezentują się następująco:

AKTYWA		w tys. zł
A1	Podstawowa rezerwa płynności	81 195
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	17 553
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	33 697
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	64 827
A5	Aktywa niepłynne	3 131
A6	Aktywa ogółem	200 403
PASYWA		w tys. zł

B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego ryzyka rozliczenia dostawy i ryzyka kontrahenta	13 269	
B2	Środki obce stabilne	149 635	
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	0	
B4	Pozostałe zobowiązania	1 959	
B5	Środki obce niestabilne	35 231	
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M3	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (B1/A5)	1,00	4,24
M2	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności f. własnymi i śr. Obcymi stabilnymi ((B1+B2)/(A5+A4))	1,00	2,40
Miary płynności wynikające z Rozporządzenia CRR oraz rozporządzeń delegowanych		Wartość minimalna	Wartość
	LCR	100,00%	282,35%
	NSFR	100,00%	178,83%

Na przestrzeni 2022 roku nadzorcze miary płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie, znacznie wyższym niż zalecane normy. Baza depozytowa na dzień 31.12.2022 r. pozostawała relatywnie stabilna i przedstawiała się następująco:

w tys. zł.

<i>Depozyty Banku</i>	<i>stan na 31.12.2022 r.</i>
Depozyty osób fizycznych, w tym:	87 035
• a'vista	67 992
• terminowe	19 043
Pozostałe depozyty sektora finansowego i niefinansowego, w tym:	43 267
• a'vista	38 097
• terminowe	5 170
Depozyty budżetu, w tym:	53 963
• a'vista	53 960
• terminowe	3
suma wszystkich depozytów:	184 265

Wartość depozytów stabilnych na koniec 2022 roku wynosiła 106.702 tys. zł, co stanowiło 57,91% sumy depozytów. Za stabilne nie uznaje się depozytów należących do podmiotów sektora budżetowego. Bank szacuje także lukę pomiędzy urealnionymi aktywami i pasywami, która została zaprezentowana w poniższej tabeli. Stopa zwrotu z aktywów (ROA) obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej na koniec 2022 roku wyniosła 0,65.

Analiza luki płynności przedstawia się następująco:

w tys. zł

Luka/Przedział	A'vista	Do 7 dni	Do 1 m-ca	Razem do 1 m-ca	1-3 m-cy	Razem do 3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	Razem do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	Powyżej 20 lat
Luka niedopasowana	-62 044	72 935	18 252	29 163	651	29 814	1 565	5 160	36 539	-26 530	-12 757	4 224	5 363	-11 429
Luka niedopasowania z pozabilansem	-66 134	72 943	18 165	24 974	376	25 350	767	4 852	30 969	-27 400	-12 757	4 224	5 363	-11 429

Na mocy decyzji Komisji Nadzoru Finansowego Bank jako uczestnik systemu ochrony utworzonego na mocy Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających otrzymał zezwolenie na odstępstwo od stosowania wymogów dotyczących płynności na zasadzie indywidualnej w zakresie stosowania przepisów Rozporządzenia CRR dotyczących LCR oraz NSFR. Jednocześnie Bank BPS S.A., jako Bank Zrzeszający, został upoważniony do stosowania wymogów w zakresie LCR i NSFR na podstawie skonsolidowanej sytuacji wszystkich banków będących uczestnikami systemu, które to banki otrzymały zezwolenie KNF na odstępstwo od stosowania wymogów dotyczących płynności na zasadzie indywidualnej w zakresie LCR i NSFR. Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia gwarantuje bankowi utrzymanie płynności i w razie potrzeby ma możliwość podejmowania działań pomocowych. Zagregowany wskaźnik LCR Zrzeszenia SOZ BPS na koniec 2022 r. wynosił ponad 286%. Wskaźnik indywidualny Banku pozostaje nieznacznie poniżej tej wartości.

Nazwa pozycji	Wartość (zmodyfikowana)	Najważniejsze pozycje
Zabezp. przed utratą płynności	54 725 949,83	Kasa, aktywa / eskpozycje wobec banków centralnych, aktywa wobec rządów centralnych (struktura aktywów płynnych)
Wyptywy	34 516 612,45	Depozyty stabilne, depozyty podlegające wyższemu wskaźnikowi wypływow, depozyty nieoperacyjne, nieodwoływalne instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności, Wyptywy płynności podlegające kompensowaniu współzależnymi wpływami, produkty związane z pozabilansowym finansowaniem handlu
Wptywy	15 134 210,91	Wptywy z transakcji niezabezpieczonych / depozytów (środki należne od klientów i banków, wpływy w ramach grupy lub instytucjonalnego systemu ochrony)
Wartość wskaźnika LCR	282,35%	XXX

3) W zakresie ryzyka stopy procentowej:

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Podstawowe kierunki działań w obszarze ryzyka stopy procentowej to:

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 3) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych

W zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej Bank stosuje „Politykę zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Żorach” oraz „Instrukcję zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Żorach”.

W Banku występują cztery podstawowe rodzaje ryzyka:

1. Ryzyko przeszacowania – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych,
2. Ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP), w oparciu o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów generujących przychody i koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,
3. Ryzyko krzywej dochodowości – polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku,
4. Ryzyko opcji klienta – wynika z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą być realizowane w następstwie zmian stóp procentowych.

Zarządzania ryzykiem stopy procentowej ma doprowadzić do minimalizacji ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku, a w efekcie na fundusze własne Banku. Ryzyko stopy procentowej na jakie narażony jest Bank wynika z prowadzenia działalności w ramach portfela bankowego – Bank nie prowadzi portfela handlowego.

Bank monitoruje poziom ryzyka stopy procentowej poprzez analizę ryzyka luki pomiędzy oprocentowanymi aktywami i pasywami w podziale dla stawek bazowych stóp procentowych. Bank prowadzi ponadto analizy symulacyjne, z uwzględnieniem scenariusza szokowej zmiany stóp procentowych. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych, poza ryzykiem opcji klienta i krzywej dochodowości, które to badane są w cyklach kwartalnych.

4) W zakresie ryzyka kapitałowego:

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych,
- 3) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Bank jest obowiązany posiadać fundusze własne w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 118 Rozporządzenia CRR, dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności, zgodnie z którym:

1. Bank jest zobowiązany utrzymywać fundusze własne banku w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych banku i dodatkowych pozycji bilansu, na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, Dyrektywie CRD IV i Rozporządzeniu CRR;

- 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny).
3. Bank zapewnia utrzymanie regulacyjnych buforów kapitałowych i przestrzegać zaleceń regulatora.
4. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności banku.
5. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa bank.

Budowa funduszy własnych oparta jest o następujące kwestie:

1. Podstawowe źródła budowy funduszy własnych Banku to:
 - a) Fundusz zasobowy,
 - b) udziały członkowskie,
 - c) wynik finansowy,
 - d) fundusz ogólnego ryzyka.
2. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na łączny współczynnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
3. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
4. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.

Przestrzeganie wymogów kapitałowych:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka Filaru I tj., zgodnie z Rozporządzeniem CRR.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe w ramach filaru II NUK. Zasady tworzenia wymogów kapitałowych zawiera Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej.
3. Bank corocznie określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku. Limity te zawiera zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku „Polityka Kapitałowa Banku Spółdzielczego w Żorach”.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.

5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej.

5) W zakresie ryzyka operacyjnego i braku zgodności:

- 1) określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 2) prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
- 3) opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
- 4) zarządzanie kadrami,
- 5) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
- 6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
- 7) przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się w oparciu o „Strategię/Politykę zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Żorach”, „Instrukcję zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Żorach”, „Księgę procesów Banku Spółdzielczego w Żorach”.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest zapewnienie bezpiecznego przebiegu wszystkich procesów biznesowych w Banku poprzez:

1. Identyfikację ryzyka operacyjnego w określonych obszarach działania Banku.
2. Utworzenie bazy danych w celu gromadzenia informacji o zdarzeniach ryzyka operacyjnego i stratach powstających w wyniku zakłóceń w działalności Banku.
3. Monitorowanie i raportowanie incydentów ryzyka operacyjnego.
4. Tworzenie mapy ryzyka w celu określenia działań zmierzających do zmniejszenia skutków ryzyka operacyjnego.
5. Kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.
6. Ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego.

Organizacja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku składa się z trzech szczebli:

- 1) Szczebel podstawowy – stanowią wszyscy pracownicy Banku;
- 2) Szczebel kierowniczy – osoby kierujące komórkami organizacyjnymi (jednostkami) w Banku, pełniące kontrolę funkcjonalną. W Banku Spółdzielczym w Żorach osobami bezpośrednio odpowiedzialnymi za ryzyko operacyjne są Dyrektorzy/Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych Banku;

3) Szczelbel nadrzędny – realizowany przez Zespół ds. ryzyk i analiz obejmujący zarządzanie ryzykiem operacyjnym w skali całego Banku.

Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku sprawuje Prezes Zarządu Banku. Realizacja nadzoru przez Prezesa Zarządu jest wspomagana przez Stanowisko ds. zgodności.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych w celu rozpoznawania profilu oraz monitorowania poziomu tego ryzyka.

W ramach klasyfikacji działalności Bank stosuje linie biznesowe:

- bankowość komercyjna
- bankowość detaliczna
- płatności i rozliczenia
- usługi pośrednictwa.

W zarządzaniu ryzykiem operacyjnym Bank wspomaga się:

- mapą ryzyka
- samooceną ryzyka
- ankietą nt. ryzyka
- kartą ocen

W Banku wyznaczone zostały także limity do Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI) oraz limity dotkliwości i częstości dla poszczególnych kategorii ryzyka.

Poniżej zaprezentowano sumę strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowaną w 2022 roku, zgodnie z klasyfikacją wskazaną w art. 324 Rozporządzenia CRR:

Klasyfikacja zdarzeń bez uwzględnienia linii biznesowych - dane za okres od 01.01.2022r. do 31.12.2022 r.

	Ilość incydentów	Strata (zł)
Oszustwo wewnętrzne	0	-
Oszustwo zewnętrzne	1076	-
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	60	65 245,44
Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	2	-
Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	24	22 389,22
Zakłócenie działalności gospodarczej i awarie systemu	48	970,91
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	1525	7 489,22

Wszystkie istotne zdarzenia operacyjne podlegają dokładnej ocenie i analizie. Bank na bieżąco podejmuje działania wyjaśniające zaistniałe zdarzenia oraz zabezpieczające przed powtórzeniem się podobnych zdarzeń w przyszłości.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności odbywa się w oparciu o „Politykę zgodności w Banku Spółdzielczym w Żorach” i „Instrukcję zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Żorach”. Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, w tym norm etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń dla działania Banku, monitorowanie zaistniałych incydentów oraz podejmowanie działań wspierających i naprawczych.

W zależności od oceny profilu ryzyka są dobierane i wdrażane lub weryfikowane mechanizmy zapobiegania i ograniczania ryzyka braku zgodności obejmujące:

- 1) podział obowiązków - zapobieganie konfliktowi interesu i ryzyku powiązań personalnych, poprzez odpowiednie kształtowanie struktury organizacyjnej, podziału zadań i zasad podejmowania decyzji, w tym w zakresie opracowania i kontroli oraz realizacji zasad wynikających z regulacji wewnętrznych, a także dbałość o powierzanie krytycznych zadań osobom posiadającym odpowiednie kompetencje,
- 2) autoryzację – np. zatwierdzenie wzorców umów, regulacji wewnętrznych na odpowiednim, niezależnym szczeblu, a także zasięganie opinii lub stosowanie wzorców w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej, wzorców Banku Zrzeszającego, Kancelarii obsługującej Bank, w zakresie wzorów umów oraz regulaminów i innych regulacji,
- 3) kontrolę dostępu – do systemów i informacji,
- 4) kontrolę fizyczną – dostępu do pomieszczeń i zasobów
- 5) nadzór przełożonego – poprzez obowiązek przekazywania informacji, dokonywanie kontroli wewnętrznej, obserwację pracy podwładnych, obowiązek reakcji kadry kierowniczej w przypadku stwierdzenia zachowania pracowników niezgodnego z przyjętymi w Banku zasadami postępowania,
- 6) rejestr odstępstw – zapewniający kontrolowane i dokumentowane odstępowanie od przyjętych w Banku regulacji i zasad,
- 7) szkolenia – w celu budowania świadomości, budowy wiedzy i kompetencji w zakresie realizacji zadań z zachowaniem zgodności

W przypadku stwierdzenia braku lub wadliwie działających mechanizmów kontroli ryzyka lub większego niż akceptowalny poziomu ryzyka projektowane i wdrażane są nowe mechanizmy kontroli i ograniczania ryzyka.

6) W zakresie ryzyka walutowego:

- 1) zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko,
- 2) podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 1,99% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe (według stanu na 31 grudnia 2022 r. poziom 1,19%),
- 3) strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z uchwałą KNF w sprawie wyznaczania wymogów kapitałowych banków. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku,

- 4) na rynku walutowym, Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej,
- 5) zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą,
- 6) w ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej,
- 7) pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego,
- 8) bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca.

Zarządzanie ryzykiem walutowym odbywa się w oparciu o „Politykę zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Żorach” oraz o „Instrukcję zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Żorach”. Mając na względzie właściwe zarządzanie przedmiotowym ryzykiem Bank podejmuje działania ukierunkowane na:

- 1) Ograniczenie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut,
- 2) Ocena ryzyka walutowego dotycząca wdrażania nowych produktów,
- 3) Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka walutowego w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami,
- 4) Ustalenie bezpiecznych limitów na podstawie danych historycznych i monitorowanie ich.

7) W zakresie ryzyka biznesowego:

- 1) podstawowym celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest niwelowanie skutków błędnego planowania, w ramach strategii oraz planu ekonomiczno-finansowego oraz niwelowanie skutków wpływu negatywnych zmian cyklu koniunkturalnego na wynik finansowy banku.

Cel ten jest realizowany poprzez sporządzanie planów ekonomiczno-finansowych uwzględniających przyjęty przez Bank apetyt na ryzyko, a także zmiany zachodzące w gospodarce, z uwzględnieniem cyklicznych kryzysów finansowych i gospodarczych, decyzji RPP itp. Co roku Zarząd Banku opracowuje, a Rada Nadzorcza zatwierdza plan ekonomiczno-finansowy. Ponadto co trzy lata (a w uzasadnionych przypadkach również i częściej) Zarząd Banku opracowuje, a Rada Nadzorcza zatwierdza Strategię działania Banku (plan strategiczny). Zasadniczy element zarządzania ryzykiem biznesowym stanowi monitorowanie realizacji założeń przyjętych w przedmiotowych dokumentach i reagowanie na powstałe negatywne odchylenia wartości planowanych od wartości rzeczywistych.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w obszarze ryzyka biznesowego. Wyniki testów wraz z wnioskami prezentowane są Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej. Ryzyko biznesowe uwzględniające zmiany warunków makroekonomicznych wpływa na inne ryzyka oraz na adekwatność kapitałową. Bank uwzględnia możliwość materializacji ryzyka biznesowego w kontekście zarządzania wszystkimi obszarami ryzyka

8) W zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej:

1) podstawowym celem zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest utrzymywanie struktury bilansu i pozycji pozabilansowych w taki sposób, aby było możliwe utrzymanie wskaźnika dźwigni na poziomie wymogów regulacyjnych.

Bank ogranicza ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

- 1) dokładne identyfikowanie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej,
- 2) okresową ocenę dźwigni finansowej, w tym:
 - o analiza zaszytych wielkości dźwigni finansowej,
 - o analiza bieżącej wielkości dźwigni finansowej,
 - o analiza zmian dźwigni finansowej biorąc pod uwagę zmiany wynikające z zatwierzonego planu finansowego,
- 3) bieżące monitorowanie wielkości dźwigni finansowej biorąc pod uwagę stopień wykonania planu finansowego i założeń zawartych regulacjach Banku.

9) Podsumowanie ogólne:

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i przejęte przez Zarząd w przypadku Strategii i Polityk także zatwierdzone przez Radę Nadzorczą:

1. Strategia zarządzania ryzykami w Banku
2. Polityki, a w szczególności:
 - 1) Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym,
 - 2) Polityka zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - 3) Polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
 - 4) Polityka zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań,
 - 5) Polityka informacyjna,
 - 6) Polityka zgodności,
 - 7) Polityka/Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - 8) Polityka zarządzania ryzykiem płynności,
 - 9) Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
 - 10) Polityka zarządzania ryzykiem walutowym,
 - 11) Polityka kapitałowa,
 - 12) Polityka bezpieczeństwa informacji,
 - 13) Polityka dywidendowa,

- 14) Polityka zarządzania ryzykiem biznesowym,
 - 15) Polityka zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej,
 - 16) Polityka inwestycyjna,
 - 17) Polityka bancassurance,
 - 18) Polityka ryzyka modeli,
 - 19) Pozostałe, niewymienione polityki dot. zarządzania ryzykami w Banku.
3. Instrukcje zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka stanowią uszczegółowienie Polityk i mają na celu usprawnienie procesu zarządzania ryzykami, w szczególności tych, które Bank określił jako ryzyka istotne.

Strategia zarządzania ryzykami określa między innymi: definicję ryzyka, profil ryzyka, cele strategiczne, ogólny podział obowiązków poszczególnych komórek Banku oraz ogólny poziom apetytu na ryzyko. Polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka określają między innymi: poziom apetytu na ryzyko, organizację zarządzania ryzykiem oraz podział odpowiedzialności i zadania w zakresie zarządzania ryzykiem.

Instrukcje zarządzania ryzykiem określają między innymi: podział obowiązków i odpowiedzialności pracowników, stosownie do struktury organizacyjnej, zasady współpracy jednostek organizacyjnych Banku, zasady zarządzania ryzykiem bankowym, w tym zasady:

- identyfikowania ryzyka,
- pomiaru ryzyka,
- monitorowania ryzyka,
- kontroli ryzyka,
- zasady ograniczania ryzyka,
- zasady ustalania limitów i wyznaczania ich wielkości.

Do zapoznania się z procedurami i ich przestrzegania są zobowiązani wszyscy pracownicy Banku, w szczególności pracownicy uczestniczący w procesie zarządzania ryzykiem. Procedury podlegają regularnej weryfikacji, celem dostosowania ich do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego.

3.3. Przyjęte przez Bank rozwiązania organizacyjne w procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym informacje na temat uprawnień oraz statusu poszczególnych komórek organizacyjnych lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie

W procesie zarządzania ryzykami w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – Prezes Zarządu,
4. Komitet ds. ryzyk bankowych,
5. Komitet Kredytowy,
6. Komórki monitorujące ryzyko (Zespół ds. ryzyk i analiz, a w zakresie przyznanych im kompetencji również Zespół analityków kredytowych),

7. Audyt wewnętrzny,
8. Stanowisko ds. zgodności,
9. Pozostali pracownicy Banku.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdza Strategię działania, plany ekonomiczno-finansowe w których wyznaczono ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko). Rada Nadzorcza zatwierdza akceptowalny poziom ryzyka.
2. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu.
4. Komitet ds. ryzyk bankowych zapewnia niezależność opinii w zakresie oceny efektów zarządzania ryzykiem Banku.
5. Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.
6. Komórki monitorujące ryzyko:
 - Zespół ds. ryzyk i analiz - monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania tej komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
 - Zespół analityków kredytowych - ocenia wnioski o udzielenie kredytów, gwarancji i innych transakcji obciążonych ryzykiem kredytowym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Banku (tzw. ryzyko pojedynczej transakcji)
7. Audyt wewnętrzny – sprawowany przez pracowników audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

8. Stanowisko ds. zgodności odpowiada za ocenę ryzyka braku zgodności w zakresie przyjętych w Banku regulacji wewnętrznych.
9. Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

3.4. Opis systemów identyfikacji, pomiaru i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyk

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania:

1. Gromadzenie informacji,
2. Identyfikację i ocenę ryzyka,
3. Limitowanie ryzyka,
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka,
5. Raportowanie,
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze),
7. Kontrola ryzyka.

Bieżące zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku polega na:

1. Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka.
2. Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
3. Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
4. Ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

Bank wdrożył i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem. Funkcjonalność systemów wspomaga realizację elementów procesu zarządzania ryzykiem w Banku. Ponadto Bank wdrożył i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie jednostki i komórki organizacyjne aktualnej informacji o zidentyfikowanym ryzyku w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.

4. Inne informacje podlegające ogłaszaniu

- 4.1. **Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych w Banku przez Członków Zarządu**

Członkowie Zarządu Banku (3 osoby) pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (Zarząd) lub organach innych podmiotów.

4.2. Polityka rekrutacji dotycząca wyboru Członków Zarządu Banku oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej

Członków Zarządu powołuje zgodnie ze Statutem Banku Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę wyniki oceny odpowiedności w zakresie rękopis, wiedzy, doświadczenia i umiejętności oraz poświęcenia czasu i łączenia stanowisk. Powołanie Prezesa Zarządu następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego. Oceny wtórnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „Polityką oceny odpowiedności Członków Zarządu Banku oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Żorach”.

4.3. Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru Członków Zarządu Banku, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej polityce oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane

W Banku funkcjonuje „Polityka różnorodności Banku Spółdzielczego w Żorach”.

1. Celem zarządzania różnorodnością w organach Banku jest zapewnienie wysokiej jakości realizacji zadań, poprzez zapewnienie kadry o odpowiednich kwalifikacjach, potencjale rozwojowym, zmotywowanej i gotowej do pracy w atmosferze szacunku, zaufania i współpracy, stosując w pierwszej kolejności obiektywne kryteria merytoryczne i uwzględniając korzyści wynikające z różnorodności.
2. W ramach oceny odpowiedności dokonywanej zgodnie z zapisami „Polityki oceny odpowiedności członków Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Żorach” oraz „Polityki oceny odpowiedności członków Zarządu Banku oraz osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Żorach”, organy Banku podlegają ocenie kolegialnej, uwzględniającej ocenę zróżnicowania w odniesieniu do: wykształcenia, doświadczenia zawodowego, wieku, płci.
3. Zróżnicowanie członków w organach Banku szczególnie uwzględnia płeć. W celu zapewnienia dostatecznej różnorodności, Bank dąży do osiągnięcia 30% jako docelowej minimalnej wartości udziału przedstawicieli każdej z płci w Zarządzie i Radzie Nadzorczej łącznie. Bank będzie każdorazowo dążył do osiągnięcia tego wskaźnika w najbliższym możliwym terminie, jednak nie wcześniej niż na moment upływu kadencji poszczególnych organów.
4. Bank będzie dążył do zapewniania odpowiedniego udziału płci niedostatecznie reprezentowanej w organach Banku, o której mowa w ust. 3, przy użyciu dostępnych narzędzi takich jak:
 - 1) rekrutacja;
 - 2) ocena odpowiedności;
 - 3) sukcesja

z zastrzeżeniem, że nie odbywa się to ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedniości organu jako całości lub kosztem odpowiedniości pojedynczych członków organu Banku.

Bank realizuje cele i zadania niniejszej Polityki m.in. dokonując oceny odpowiedniości członków organów Banku, zapewniając równość płci, aktywnie przeciwdziałając mobbingowi itp. Na koniec 2022 roku w Banku zatrudnione były 33 osoby. Stan zatrudnionych w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszył się o 1.

W Banku w 2007 roku powołano Komitet ds. ryzyk bankowych, którego celem jest zapewnienie niezależnej opinii w zakresie oceny efektów zarządzania ryzykiem w Banku, a więc w obszarze wszystkich ryzyk istotnych (tj. kredytowego, koncentracji, płynności, operacyjnego, kapitałowego, rynkowego w podziale na ryzyko stopy procentowej i walutowe, płynności i finansowania, biznesowego oraz innych spełniających kryterium). Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- Rekomendowanie Zarządowi Banku opinii i wniosków w zakresie ryzyka.
- Analiza i opiniowanie struktury aktywów i pasywów, zapewniającej maksymalizację przychodów Banku przy jednoczesnym minimalizowaniu ryzyka.
- Opiniowanie analiz nowo wprowadzanych produktów w aspekcie ich wpływu na ponoszone przez Bank ryzyko oraz wynik finansowy Banku.
- Inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie:
 - 1) tworzenia, modyfikacji i doskonalenia systemu identyfikacji,
 - 2) pomiaru, monitorowania, raportowania, limitowania i kontroli ryzyka.
- Inicjowanie zmian regulacji wewnętrznych Banku pod kątem narażenia Banku na ryzyko.
- Nadzorowanie działań zmierzających do utrzymania podejmowanego przez Bank ryzyka na akceptowalnym poziomie.

4.4. Opis systemu kontroli wewnętrznej

Opis systemu kontroli wewnętrznej jest zawarty w „Regulaminie Kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Żorach”.

1. System kontroli wewnętrznej (funkcja kontroli) - system funkcjonujący w ramach zarządzania w Banku obejmujący:
 - 1) mechanizmy kontrolne (mechanizmy kontroli ryzyka),
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) badanie zgodności działania banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
 - 4) audyt wewnętrzny,
 - 5) audyt bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji,
 - 6) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. System kontroli wewnętrznej powinien być w sposób trwały i spójny wkomponowany w funkcjonowanie Banku jako całości, oznacza nierozzerwalność funkcji kontrolnych z bieżącą działalnością Banku, w tym:

- 1) formalizacja systemu kontroli wewnętrznej, w postaci, przyjęcia odpowiednich regulacji wewnętrznych obejmujących mechanizmy kontroli ryzyka lub wprowadzenia odpowiednich zapisów w procedurach operacyjnych,
 - 2) właściwy podział i przydzielenia zadań związanych z kontrolą wewnętrzną,
 - 3) zapewnienie ciągłości realizacji funkcji kontrolnych.
3. System kontroli wewnętrznej tworzy pięć wzajemnie powiązanych elementów:
- 1) środowisko kontroli, którego elementami są kompetencje pracowników danej jednostki/komórki organizacyjnej, sposób zarządzania oraz delegowania przez kierownictwo uprawnień i odpowiedzialności,
 - 2) identyfikacja i ocena ryzyka,
 - 3) czynności kontrolne,
 - 4) komunikacja wewnętrzna, tj. przekazywania istotnych informacji w takiej formie i czasie, aby zapewnić realizację założonych celów,
 - 5) monitorowanie i weryfikacja realizacji zaleceń.
4. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:
- 1) przestrzegania przepisów prawa oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych,
 - 2) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 3) funkcjonowania w Banku systemu informacji zarządczej,
 - 4) skuteczności ujawniania błędów i nieprawidłowości oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub korygujących,
 - 5) realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd celów i polityki Banku,
 - 6) kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych,
 - 7) jakości (dokładności i niezawodności) systemów:
 - a) księgowego,
 - b) sprawozdawczego,
 - c) operacyjnego,
 - 8) adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemu informatycznego,
 - 9) efektywności wykorzystania dostępnych środków, w tym funduszy własnych i zasobów we wszystkich obszarach działalności Banku,
 - 10) struktury organizacyjnej Banku, w tym w zakresie podziału kompetencji i koordynowania działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy, a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji,
 - 11) oceny funkcjonowania systemów wewnętrznych w aspekcie poprawy efektywności działania Banku jako całości,
 - 12) czynności zleczanych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym.
5. Realizacja celów systemu kontroli wewnętrznej dokonywana jest poprzez:

- 1) monitorowanie i ocenę zgodności działania z politykami, procedurami wewnętrznymi, obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami ostrożnościowymi,
 - 2) ocenę prawidłowości realizacji celów określonych przez kierownictwo w strategii Banku oraz planie finansowym, innych planach, w tym ocena właściwego wykorzystania zasobów Banku,
 - 3) ciągłą kontrolę poprawności realizacji wszelkich procesów, czynności mającą na celu ujawnianie wszelkich braków i nieprawidłowości, przyczyniając się do zapewnienia ich zgodności z procedurami i przyjętymi mechanizmami kontroli,
 - 4) identyfikację i ocenę poziomu ryzyka występującego w prowadzonej działalności, w tym związanego z każdą operacją, produktem, usługą oraz wynikającego ze struktury organizacyjnej,
 - 5) weryfikację wiarygodności, rzetelności i kompletności informacji finansowych i zarządczych,
 - 6) doskonalenie metod zarządzania, ze szczególnym uwzględnieniem budowania odpowiedniej struktury organizacyjnej, w tym rozdzielanie sprzecznych ze sobą funkcji i obowiązków, oraz zapobieganie powiązaniom o charakterze personalnym pomiędzy pracownikami pozostającymi w relacjach bezpośredniej podległości, budowę właściwego systemu komunikacji wewnętrznej,
 - 7) gromadzenie informacji o przepisach prawa, zasadach, regulacjach i normach, które bank musi przestrzegać, wraz z szacunkową oceną możliwego wpływu istotnych zmian w tym zakresie, na działalność banku.
 - 8) zapewnienie dokumentacji funkcji kontroli w szczególności poprzez:
 - rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
 - opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów strategicznych banku z procesami w działalności banku, które przez bank zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.
6. Warunkiem osiągnięcia celów, o których mowa w ust. 1, jest zdefiniowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych w każdym obszarze działalności i na wszystkich szczeblach organizacyjnych Banku oraz zaangażowanie w czynności kontrolne każdego pracownika.
7. Mechanizmy kontrolne, w zależności od rodzaju mechanizmu, spełniają rolę:
- 1) prewencyjną – poprzez zapobieganie nieprawidłowościom (np. poprzez ustalenie ścieżki autoryzacji w procesie odstępstw, wprowadzenie zasad kontroli dostępu),
 - 2) detekcyjną – poprzez wykrywanie nieprawidłowości (np. poprzez samokontrolę w odniesieniu do sporządzanej dokumentacji),
 - 3) korekcyjną – poprzez korektę nieprawidłowości (np. poprzez zapewnienie automatycznego korygowania błędów w systemach informatycznych, w odniesieniu do określonych pól wypełnianych przez pracowników Banku).

8. Należy stosować wybrane mechanizmy kontrolne, w tym mechanizmy automatyczne (wbudowane w systemy informatyczne), półautomatyczne i manualne. W miarę możliwości unikać stosowania wyłącznie manualnych mechanizmów kontrolnych w danym procesie.
9. W przypadku automatycznych i półautomatycznych mechanizmów kontrolnych należy zadbać o to, aby skuteczność mechanizmu kontrolnego zdefiniowanego w systemie została niezależnie zweryfikowana przed jego wdrożeniem i podlegała okresowej (rocznej) weryfikacji oraz każdorazowej weryfikacji po istotnej jego zmianie.
10. Kryteria, jakie są uwzględniane przy projektowaniu mechanizmów kontrolnych, obejmują:
 - 1) zmiany otoczenia rynkowego i regulacyjnego – powodujące konieczność weryfikacji uwzględniającej adekwatność i skuteczność mechanizmów kontrolnych w nowych warunkach otoczenia,
 - 2) adekwatność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w odniesieniu do poszczególnych procesów,
 - 3) skuteczność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w przeszłości,
 - 4) możliwość niezależnego monitorowania danego mechanizmu kontrolnego – tzn. możliwość uzyskania tzw. dowodów kontroli, potwierdzających działanie danego mechanizmu z uwzględnieniem spełnienia podziału obowiązków (t.j. osoby odpowiadające za realizację czynności kontrolnych nie mogą weryfikować transakcji, które same realizowały).
11. Za nadzór nad projektowaniem, wprowadzeniem i zapewnieniem działania mechanizmów kontrolnych odpowiadają właściciele procesów wskazani w dokumentacji procesów ujętej w Instrukcji „Księga procesów Banku Spółdzielczego w Żorach”.
12. Znaczenie i rola kontroli wewnętrznej powinna być znana pracownikom na wszelkich szczeblach. Kontrola wewnętrzna w różnym stopniu, zależnym od charakteru zadań, należy do obowiązków każdego pracownika banku.
13. Osoby na stanowiskach kierowniczych są odpowiedzialne za promowanie wysokich standardów etycznych oraz tworzenie i stosowanie zasad kultury kontroli wewnątrz Banku.
14. Istotny wpływ na kształt kultury kontroli mają wypowiedzi, postawy i zachowania osób na stanowiskach kierowniczych, niedopuszczalnie jest tolerowanie zachowań sprzecznych ze standardami kontroli określonymi w regulacjach wewnętrznych Banku lub bagatelizowanie wagi kontroli wewnętrznej w wypowiedziach kierowanych do podwładnych.
15. Szczególną rolę w ramach systemu kontroli wewnętrznej odgrywa audyt wewnętrzny, którego podstawowym zadaniem jest wydawanie, w sposób niezależny i obiektywny, opinii na temat adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością banku.

System kontroli wewnętrznej zorganizowany jest w Banku na trzech niezależnych poziomach:

1. Pierwszy poziom (tzw. pierwsza linia obrony) na który składa się:
 - 1) Samokontrola (jako element weryfikacji bieżącej) – kontrola własna każdego pracownika względem siebie, jak również efektów pracy grupy pracowników w ramach danej komórki organizacyjnej,
 - 2) Funkcja kontroli (głównie jako element weryfikacji bieżącej lub testowania poziomego) dokonywana m. in. przez Dyrektorów Oddziałów i Kierowników Zespołów oraz pracowników, którym w treści wewnętrznych aktów normatywnych Banku powierzono obowiązki kontrolne w określonym zakresie. Jeśli wymaga tego dany mechanizm kontrolny, funkcja kontroli może wykonywać także testowanie pionowe.
2. Drugi poziom (tzw. druga linia obrony) na który składa się:
 - 1) działalność komórki do spraw zgodności (jako element testowania pionowego oraz działań w ramach stanowiska ds. zgodności),
 - 2) działalność zespołu ds. ryzyk i analiz (jako element weryfikacji bieżącej pionowej),
 - 3) kontrola instytucjonalna wykonywana przez Bank Zrzeszający (jako element testowania pionowego).
3. Trzeci poziom (tzw. trzecia linia obrony) na który składa się działalność audytu wewnętrznego wykonywanego przez Komórkę Audytu Wewnętrznego Spółdzielni (jako element testowania pionowego).

4.5. Opis przepływu informacji na temat ryzyka, kierowanych do Zarządu Banku

W Banku obowiązuje „Instrukcja sporządzania informacji zarządczej”, która reguluje przepływ informacji. Ponadto definiuje ona częstotliwość informacji, ich zakres, odbiorców, terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie ryzyka uznawane za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko. Większość raportów i sprawozdań dotyczących ryzyk w Banku jest prezentowanych Zarządowi Banku wraz z opinią komitetu ds. ryzyk bankowych.

4.6. Konflikt interesów

Bank Spółdzielczy w Żorach prowadzi swoją działalność mając na względzie dążenie do unikania konfliktów interesów oraz podejmowanie działań w celu identyfikacji i unikania konfliktów interesów, a w przypadku ich wystąpienia zarządza nimi w celu uniknięcia ryzyka wystąpienia skutków finansowych oraz negatywnych skutków ryzyka reputacji. Szczegółowe zasady dotyczące zarządzania konfliktem interesów zostały opisane w dokumencie „Zasady przeciwdziałania i zarządzania konfliktem interesów w Banku Spółdzielczym w Żorach” i udostępnione na stronie internetowej Banku.

5. Informacje dotyczące Polityki wynagrodzeń Banku

Celem opracowania i wdrożenia Polityki wynagradzania w Banku Spółdzielczego w Żorach, zwanej dalej „Polityką” jest:

1. zdefiniowanie ogólnych zasad wynagradzania w Banku Spółdzielczym w Żorach, zwanym dalej Bankiem ,
2. określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, zgodnie z zasadami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021 r. (dot. zarządzania ryzykiem w bankach) oraz Rekomendacji Z Komisji Nadzoru Finansowego,
3. wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka,
4. wspieranie realizacji strategii banku i strategii zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie konfliktu interesów

Bank przeprowadza co najmniej raz w roku weryfikację stanowisk, występujących w Banku oraz określa krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na jego profil ryzyka na podstawie zapisów Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2021/923 z dnia 25 marca 2021 r.

Osoby na stanowiskach istotnych identyfikuje się w oparciu o dwa kryteria oceny:

- 1) Kryterium jakościowe:
- 2) Kryterium ilościowe

Do stanowisk istotnych, o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Finansów i Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08.06.2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach, jak również w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) Nr 923/2021 z dnia 25.03.2021r., w Banku zalicza się:

- Członków Rady Nadzorczej,
- Członków Zarządu.

Z uwagi na fakt, że żaden z pracowników Banku nie posiada kompetencji decyzyjnych przekraczających 5 mln EUR oraz Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Do składników wynagradzania zalicza się:

	Stale składniki pieniężne	Zmienne składniki pieniężne
Przewodniczący Rady Nadzorczej	miesięczne ryczałtowe wynagrodzenie	brak
Członkowie Rady Nadzorczej	za udział w posiedzeniu	brak
Członkowie Zarządu	płaca zasadnicza	premia uznaniowa

Najważniejsze aspekty dotyczące Polityki wynagradzania:

1. Polityka wynagradzania Członków Rady Nadzorczej ustalana jest przez Zebranie Przedstawicieli i ujęta w Regulaminie działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Żorach.
2. Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli.
3. Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia.
4. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza, w oparciu o Regulamin wynagradzania.
5. Zarządowi przysługuje nagroda jubileuszowa oraz odprawa emerytalna przyznawane w ramach powszechnie stosowanego w Banku systemu wynagradzania opisanego w regulacjach wewnętrznych i nie zalicza się ich do zmiennych składników wynagradzania. Do zmiennych składników wynagradzania nie zalicza się Pracowniczego Programu Emerytalnego, do którego przystąpienie przysługuje wszystkim pracownikom Banku.
6. Wynagrodzenia dla pracowników ustala Prezes Zarządu, pełniący funkcję kierownika zakładu pracy – szczegółowe zasady wynagradzania pracowników są określone w regulacjach wewnętrznych
7. Zasady wynagradzania w Banku są neutralne pod względem płci

Na kwestię wynagrodzenia mają wpływ następujące aspekty:

1. Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza mając na względzie kryterium ilościowe oraz jakościowe.
2. Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnane w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe):
 - 1) zysk netto,
 - 2) wskaźnik jakości portfela kredytowego brutto
 - 3) łączny współczynnik kapitałowy (TCR),
 - 4) wskaźnik płynności LCR
3. Rocznie ocenie podlega stopień wykonania wymienionych w ust. 2 wskaźników - w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Banku na dany okres. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan, w zakresie wskaźników przyjętych do oceny ilościowej, był zrealizowany:
 - co najmniej w 80% - dot. wskaźników wymienionych w ust. 2 pkt. 1, 3 i 4,
 - maksymalnie w 120% - dot. wskaźnika wymienionego w ust. 2 pkt. 2,z zastrzeżeniem że wskaźniki, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 4 nie mogą osiągnąć poziomu niższego niż limit nadzorczy.
4. W przypadku wypłaty premii kwartalnej dodatkowo ocenie podlega stopień wykonania wymienionych w ust. 2 wskaźników na koniec kwartału, za który wypłacana jest premia.
5. Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:
 - 1) Uzyskane absolutorium w okresie oceny,
 - 2) Pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe – ocena dwuletnia,

- 3) Ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.
6. Wypłata zmiennych składników wynagrodzenia może być ograniczona, wstrzymana lub nastąpi jej odmowa, w sytuacji o której mowa w art.142 ust. 1 Ustawy – Prawo bankowe oraz w przypadku gdy osoba, której wypłata dotyczy:
 - 1) uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty banku, lub była odpowiedzialna za takie działania,
 - 2) nie spełniła odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego oraz ostrożnego zarządzania bankiem.

Bank ustalił w Polityce wynagrodzeń maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników w okresie rocznym na poziomie 3,90.

Stosunek ten został ustalony na poziomie umożliwiającym skuteczne wykonywanie zadań przez pracowników Banku, z uwzględnieniem potrzeby ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem.

W Banku nie powołano Komitetu do spraw wynagrodzeń z uwagi na brak spełnienia wymogów formalnych dotyczących jego powoływania, uwzględniających niewielką skalę działalności Banku.

6. Informacja o spełnianiu przez Członków Zarządu i Rady Nadzorczej wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe

Rada Nadzorcza przeprowadziła ocenę spełniania wymogów odpowiedniości indywidualnej przez wszystkich Członków Zarządu w dniu 24 maja 2022 r. i stwierdziła, że każdy z nich spełnia wymogi odpowiedniości do pełnienia funkcji członka Zarządu:

W toku indywidualnej oceny odpowiedniości członka Zarządu (ocena indywidualna wtórna), ocenie podlegają:

- 1) Zmiany w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji w stosunku do poprzedniej oceny;
- 2) reputacja, uczciwość i etyczność;
- 3) liczba funkcji pełnionych jednocześnie przez członka pod kątem czasu koniecznego na wykonywanie obowiązków w Banku;
- 4) możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz umiejętność zachowania niezależności osądu.

Podobne kryterium zastosowano przy ocenie członków Rady Nadzorczej Banku przez Zebranie Przedstawicieli, które miało miejsce w dniu 21 czerwca 2022 r. Tu również stwierdzono, że członkowie Rady Nadzorczej otrzymali pozytywną ocenę odpowiedniości, w tym spełniają również kryterium rękojmi.

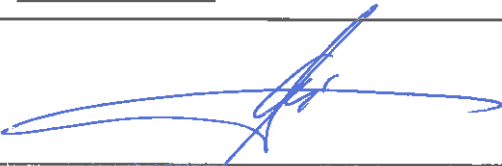

BANK SPÓLDZIELCZY W ŻORACH

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Żorach

Zarząd Banku Spółdzielczego w Żorach:

- 1) niniejszym oświadczam, że ustalenia opisane w *Informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącej adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Żorach* podlegające ujawnieniu na dzień 31.12.2022 roku są adekwatne do stanu faktycznego oraz zgodne ze sformalizowanymi procedurami obowiązującymi w Banku, służącymi zapewnieniu zgodności z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji wynikającymi z Części Ósmej Rozporządzenia CRR;
- 2) oświadczam, że według jego najlepszej wiedzy, adekwatność przyjętych w Banku rozwiązań w zakresie zarządzania ryzykiem daje pewność, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest odpowiedni z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku;
- 3) zatwierdza niniejszy dokument, zawierający kluczowe wskaźniki i dane liczbowe zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz procesu zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku a tolerancją na ryzyko;
- 4) oświadczam, że niniejszy dokument został przedstawiony Radzie Nadzorczej, a treści w nim zawarte przyjęte zostały przez Radę Nadzorczą na podstawie raportów zarządczych.

<u>Zarząd Banku</u>	
Wacław Tomecki <i>Prezes Zarządu</i>	
Bożena Talik <i>Wiceprezes Zarządu</i>	
Zbigniew Ciszek <i>Wiceprezes Zarządu</i>	
BANK SPÓLDZIELCZY W ŻORACH 44-240 Żory, ul. Męcz. Oświęcimskich 28 tel./fax (32) 43-42-725, (32) 43-43-405 NIP 651-000-46-32, REGON 000456857	
<i>Pieczęć firmowa Banku</i>	

Żory, 21.06.2023 r.

BANK SPÓLDZIELCZY W ŻORACH

44-240 Żory; ul. Męczenników Oświęcimskich 28

Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS

KRS: 0000117790 NIP: 6510004632

tel./fax.: (032) 43 42 725, 43 43 405 www.bszory.pl e-mail: sekretariat@bszory.pl